

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Skutek, pokračování v trestném činu a rozhodnutí zakládající překážku věci rozhodnuté při aplikaci principu ne bis in idem

Nelze pojmout do skutku, o němž soud rozhoduje v hlavním líčení ty dílčí útoky, které nebyly uvedeny v žalobním návrhu, ale které soud dokazováním v hlavním líčení zjistil, ani když jinak tvoří jeden skutek a jeden pokračující trestný čin. Toto procesněprávní pojetí skutku u pokračování v trestném činu má pak odraz v trestním zákoně, a to ve zvláštním způsobu ukládání trestu za pokračování v trestném činu podle § 37a

Skutek, pokračování v trestném činu

Koncepce skutku a totožnosti skutku u pokračování v trestném činu vykazuje určité zvláštnosti. Pokračování v trestném činu, jakožto jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují stejnou skutkovou podstatu trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a v předmětu útoku, tvoří z hlediska hmotného práva jeden trestný čin a jeden skutek. V procesním právu to již tak zcela neplatí. Pokračování v trestném činu v zásadě stále tvoří v procesním právu jeden skutek (v rámci § 12 odst. 11 TŘ – viz níže), avšak je umožněno oddělené projednávání dílčích útoků pokračování, aniž by bylo nutno vyčkávat kompletního objasnění všech v úvahu přicházejících útoků, které tvoří pokračování, anebo aniž by v případě, že dojde k pravomocnému rozhodnutí o části pokračujícího trestného činu a je třeba rozhodnout i o zbytku, bylo nutné zrušit předchozí pravomocné rozhodnutí v řízení o některém z mimořádných opravných prostředků.

Ustanovení § 12 odst. 11 TŘ stanoví, že mezníkem, který ukončuje skutek při pokračujícím jednání, tedy jeden pokračující trestný čin odděluje od dalšího, který naplňuje znaky takového trestného činu, je sdělení obvinění. Rozhodující je okamžik, kdy podezřelému bylo obvinění skutečně sděleno (zákonodárce používá pojem sdělení obvinění, ačkoli jinak je pro tento okamžik používán pojem zahájení trestního stíhání, jehož obsahem je sdělení obvinění – § 160 TŘ). Za okamžik rozdělení skutku je tedy třeba považovat až okamžik doručení usnesení o zahájení trestního stíhání obviněnému, nikoli tedy např. okamžik, kdy bylo usnesení o zahájení trestního stíhání písemně vyhotoveno nebo nabylo právní moci. Bylo-li ve věci konáno zkrácené přípravné řízení, neukončuje skutek sdělení podezřelému na počátku jeho výslechu, ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v něm spatřován (§ 179b odst. 3 TŘ). Tento úkon nemá povahu sdělení obvinění. Za sdělení obvinění je možno považovat pouze úkon spočívající v zahájení trestního stíhání, neboť od této doby je podezřelý stíhán jako obviněný. Trestní stíhání je zahájeno doručením návrhu na potrestání soudu, avšak z hlediska § 12 odst. 11 TŘ je rozhodujícím okamžikem rozdělení skutku až doručení návrhu na potrestání obviněnému (okamžik, kdy je podezřelému skutečně obvinění sděleno).^[1] Podle § 12 odst. 12 TŘ se skutkem rozumí též dílčí útok pokračujícího trestného činu, není-li výslovně stanoveno jinak. Dále podle ustanovení § 11 odst. 2 TŘ pokud se důvod nepřipustnosti trestního stíhání ve smyslu § 11 odst. 1 TŘ týká jen některého z dílčích útoků pokračujícího trestného činu, nebrání to, aby se ohledně zbylé části takového činu konalo trestní

stíhání. Pravomocné rozhodnutí ve věci ohledně některých dílčích útoků téhož pokračujícího trestného činu tedy nebrání tomu, aby byl též obviněný trestně stíhán za další útoky stejného pokračujícího trestného činu. Proto také musí být ohledně každého dílčího útoku pokračujícího trestného činu zahájeno trestní stíhání, tento útok pak musí být uveden v žalobním návrhu. Nelze pojmout do skutku, o němž soud rozhoduje v hlavním líčení ty dílčí útoky, které nebyly uvedeny v žalobním návrhu, ale které soud dokazováním v hlavním líčení zjistil, ani když jinak tvoří jeden skutek a jeden pokračující trestný čin. Toto procesněprávní pojetí skutku u pokračování v trestném činu má pak odraz v trestním zákoně, a to ve zvláštním způsobu ukládání trestu za pokračování v trestném činu podle § 37a. Jde o případy, kdy nejsou všechny dílčí útoky projednávány společně v jednom řízení nebo soud z jiných důvodů rozhodoval o části pokračujícího trestného činu později než o dříve projednaných útocích téhož trestného činu. Pak soud ukládá společný trest za celý souhrn útoků pokračujícího trestného činu (ovšem v rámci § 12 odst. 11 TŘ).

Podle úpravy před novelou provedenou zákonem č. [265/2001](#) Sb. soud svým rozhodnutím rozhodl o všech útocích pokračujícího trestného činu, byť byl žalován jen jeden dílčí útok pokračujícího trestného činu, samozřejmě v rámci daném sdělením obvinění pro pokračující trestný čin, přičemž před vložení ustanovení § 12 odst. 11 do trestního řádu (tj. do 31.12.1993) teorie a praxe uznávaly za mezník štěpící pokračování do dvou skutků vyhlášení rozsudku, za podmínky, že nabude právní moci. Tímto rozhodnutím tedy vytvořil překážku věci rozhodnuté pro další nově zjištěné dílčí útoky spadající do rozsouzeného skutku. K zachování totožnosti skutku tedy stačilo, pokud bylo vyneseno rozhodnutí jen o některých dílčích útocích pokračování v trestném činu.

Trestné činy trvající a hromadné jsou považovány za jeden skutek a jeden trestný čin, v těchto případech nelze použít analogie pokračování v trestném činu (trestní řád se zmiňuje výslovně jen o pokračování, analogie by byla v neprospěch obviněného). V rozhodnutí soudu tedy může některá část skutku oproti žalobnímu návrhu či sdělení obvinění odpadnout, nebo naopak přibýt, ovšem v rámci daném ustanovením § 12 odst. 11 TŘ. Soud vždy rozhodne o skutku celém. Pravomocné rozhodnutí ve věci ohledně některé části téhož trvajícího nebo hromadného trestného činu brání tomu, aby byl též obviněný trestně stíhán za další část stejného trvajícího nebo hromadného trestného činu.

Rozhodnutí zakládající překážku věci rozhodnuté

Aby se uplatnila zásada *ne bis in idem*, tedy aby bylo vyloučeno další trestní stíhání téhož obviněného pro též skutek, je třeba, aby o tomto skutku tohoto obviněného bylo vydáno rozhodnutí, které znamená konečné vyřízení této trestní věci, a toto rozhodnutí nabude právní moci.

Výčet takových rozhodnutí znamenajících konečné vyřízení trestní věci je obsažen v § 11 TŘ. Jsou to rozsudek; trestní příkaz (podle § 314e odst. 3 TŘ má povahu odsuzujícího rozsudku); usnesení o zastavení trestního stíhání, a to soudu nebo státního zástupce (před novelou provedenou zákonem č. [265/2001](#) Sb. vyšetřovatele); usnesení soudu nebo státního zástupce o schválení narovnání (podle § 311 odst. 1 TŘ je součástí rozhodnutí o schválení narovnání výrok o zastavení trestního stíhání); usnesení soudu nebo státního zástupce (před novelou provedenou zákonem č. [265/2001](#) Sb. vyšetřovatele) o postoupení věci s podezřením, že skutek je přestupkem, jiným správním deliktem nebo kárným proviněním; a usnesení soudu nebo státního zástupce o podmíněném zastavení trestního stíhání, když podle § 308 odst. 3 TŘ účinky zastavení trestního stíhání ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) TŘ nastávají právní mocí rozhodnutí o tom, že se obviněný osvědčil nebo uplynutím lhůty jednoho roku od uplynutí zkušební doby, v níž bez viny obviněného nebylo učiněno rozhodnutí, že se obviněný osvědčil nebo že se v trestním stíhání pokračuje. V trestním stíhání obviněného se tedy pokračuje jen tehdy, jestliže tento nevyhoví podmínkám uloženým při podmíněném zastavení trestního stíhání. Takže s výjimkou právní situace jednoznačně vymezené v § 308 TŘ (tedy chování obviněného po právní moci rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání), má toto rozhodnutí od své právní moci fakticky stejný význam z hlediska překážky věci rozhodnuté jako

každé jiné rozhodnutí o zastavení trestního stíhání. Usnesením o podmíněném zastavení trestního stíhání je po jeho právní moci vyřešena věc s výjimkou určité zákonem přesně vymezené situace konečně a závazně a nemůže být v tomto rozsahu předmětem nového projednání v jiném procesu, nebude-li v předepsaném řízení zrušeno.[2] Před novelou trestního řádu zákonem č. 265/2001 Sb. bylo ve výčtu rozhodnutí zakládajících překážku věci rozhodnuté (§ 11 TŘ) uvedeno pravomocné rozhodnutí jiného orgánu oprávněného ke stíhání trestných činů. Šlo o případy kázeňského vyřízení skutku jako trestného činu příslušným velitelem nebo náčelníkem podle dříve platného ustanovení § 294 TZ (toto znění § 294 TZ bylo zrušeno k 1.1.1992). Tedy i takové rozhodnutí tvoří stále překážku věci rozhodnuté.

Naopak není vyloučeno nové stíhání téže osoby pro týž skutek jako pro trestný čin, bylo-li o skutku pravomocně rozhodnuto příslušným orgánem jako o přestupku, kázeňsky nebo kárně, aniž byla věc předtím tomuto orgánu postoupena (§§ 172 odst. 2 písm. b), 223 odst. 2 TŘ). Takové rozhodnutí příslušného orgánu netvoří překážku věci rozhodnuté pro trestní řízení.

[1] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl I., C.H.Beck, 4.vydání 2002, str. 114

[2] K. Hasch: Některé otázky související s podmíněným zastavením trestního stíhání a schválením narovnání jako překážky věci rozhodnuté podle § 11 odst. 1 písm. f) TŘ, Trestní právo 3/96, str. 18

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)